

Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korraldust nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ (edaspidi *korraldus nr 212*).

Käesoleva korraldusega nähakse ette üldine erand, mis võimaldab Eestis toimuvatel kõrge tasemega rahvusvahelistel tiitlivõistlustel osalevatel positiivse COVID-19 testi tulemuse andnud isikuga lähikontaktis olnud sportlastel ja delegatsiooni liikmetel, kes on vaktsineerimata või ei ole COVID-19 haigust läbi põdenud, jätkata treeningutel osalemist ja võistlemist, kui nende enda viimased ja varasemad riskide maandamise plaanis nimetatud testide tulemused on olnud negatiivsed. Testide tüüp, testimise intervall ning kestus määratakse iga kord spordiorganisatsiooni esitatavas riskide maandamise plaanis. Kui varem kinnitas igal konkreetsel spordivõistlusel osalevatele sportlastele erandi Vabariigi Valitsus eraldi, siis loodava üldise erandi alusel sõltub erandi rakendamise õigus kõrvaltingimusena Kultuuriministeeriumi ja Terviseameti heakskiidu saamisest.

Erandi tegemine on vajalik, sest kõrge tasemega rahvusvahelised tiitlivõistlused on Eestile olulised majanduslikult ja need on kõrge sportliku tasemega. Spordialadel, kus võistlused toimuvad kodus-võõrsil süsteemis, on kõrgetasemeliste võistluste korraldamine Eestis tulenevalt rahvusvaheliste spordiorganisatsioonide tingimustest vältimatu. Delegatsioonid viibivad Eestis nii-öelda mullis ehk hotellist on lubatud lahkuda üksnes treeninguteks, võistlusteks, riiki sisenemiseks ja riigist lahkumiseks. Samuti testitakse delegatsiooni liikmeid tulenevalt rahvusvahelise spordialaliidu nõuetest enam, kui Eestis kehtivad COVID-19 haiguse leviku tõkestamise meetmed nõuavad. Erandi kasutamise tingimuseks on, et Kultuuriministeerium on eelnevalt karantiini nõude kohaldamata jätmise vajaduse kohta spordiorganisatsiooni taotluse alusel nõusoleku andnud ja Terviseamet on heaks kiitnud võistluse riskide maandamise plaani.

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning § 28 lõikes 8 sätestatut.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Terviseameti ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korralduse nr 212 punkti 3 kohaselt on isikul, kes elab haigega koos, viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas või on muul viisil olnud haigega lähikontaktis (edaspidi *lähikontaktne*), keelatud oma elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda 10-kalendripäevase perioodi jooksul. Isikul, kes elab haigega koos või viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas, hakatakse 10-kalendripäevast perioodi arvestama haige sümptomite tekkest või haige sümptomite puudumisel haige SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates. Isikul,

kes on olnud muul viisil haigega lähikontaktis, hakatakse 10-kalendripäevast perioodi arvestama haigega viimasest lähikontaktis olemise hetkest arvates.

Isikutele, kes on vaksineerimata või ei ole COVID-19 haigust läbi põdenud, 10-kalendripäevase karantiini kehtestamine võib takistada kõrge tasemega rahvusvaheliste spordiürituste korraldamist, kui üritusel osaleva delegatsiooni liige annab positiivse proovi ning selle tulemusena peab osa delegatsioonist, kes on tunnistatud lähikontaktseks (sõltumata nende tehtud testide tulemustest), viibima eneseisolatsioonis.

Seni on Vabariigi Valitsus lähikontaktsuse piirangute kohaldamata jätmise kohta teinud kõrgetasemeliste spordiüritustele erandeid üritusepõhiselt. Korraldust nr 212 täiendati erandiga 27. augustil 2021. a, lisades lähikontaktsuse piirangute kohaldamata jätmise võrkpalli meeste Euroopa meistrivõistluste finaaltourniiri alagrupiturniirile, FIBA korvpalli meistrite liiga kvalifikatsiooniturniirile ja Eesti rahvuskoondise jalgpallimängudele¹. Vastav erand kehtib mängude lõpuni, kuni 27. novembrini 2021. a. Varem on tehtud erand ka võrkpalli meeste Euroopa Kuldliiga turniirile². Kuivõrd rahvusvahelisi üritusi on toimumas veel, on mõistlik kehtestada üldine alus erandite tegemiseks ning jätta vastav otsustuspädevus ministeeriumi tasandile.

Korralduse punktiga 1 muudetakse korralduse nr 212 punkti 4 alapunkti 8¹.

Hetkel kehtiv võistlusepõhine säte muudetakse üldiseks aluseks, mis võimaldab spordivõistlusel osaleval sportlasel või delegatsiooni liikmel, kes on vaksineerimata või ei ole COVID-19 haigust läbi põdenud, jätkata treeningtegevuse ja võistlusmängudes osalemisega ka olukorras, kus üks või mitu sportlast või sama delegatsiooni liiget on saanud positiivse COVID-19 testi tulemuse. Korralduse muutmisega on võimalik lähikontaktsuse erandit jätkuvalt rakendada eespool nimetatud veel toimumata võistlustele (Eesti rahvuskoondise jalgpallimängud), sest nende puhul on ka käesoleva eelnõuga sätestatud tingimused täidetud.

Tingimusteks on asjaolud, et sportlane või delegatsiooni liige osaleb Eestis toimival rahvusvahelise spordiorganisatsiooni võistluskalendrisse kantud kõrge sportliku tasemega rahvusvahelisel tiitlivõistlusel, kus vähemalt pooled osalejad on saanud välisriikidest ja mille puhul on Kultuuriministeerium eelnevalt lähikontaktsetele karantiini kohaldamata jätmise vajaduse kohta spordiorganisatsiooni taotluse alusel nõusoleku andnud, Terviseamet on heaks kiitnud riskide maandamise plaani, sportlane või delegatsiooni liige järgib rahvusvahelise spordialaliidu kinnitatud nõudeid ning tema eelnevate testide tulemused on olnud negatiivsed ning sportlane või delegatsiooni liige järgib keeldu lahkuda oma elukohast või viibimiskohast, välja arvatud treeningtegevuseks, võistlustegevuseks, riiki saabumiseks või riigist lahkumiseks. Testide tüüp, testimise intervall ning kestus määratakse iga kord spordiorganisatsiooni esitatavas riskide maandamise plaanis.

Seega võimaldab muudatus delegatsiooni liikmetel, kes on vaksineerimata või ei ole COVID-19 haigust läbi põdenud, jätkata treeningtegevuse ja võistlusmängudes osalemisega ka lähikontaktsetena, kui nende enda testitulemus on negatiivne, sealhulgas korduval testimisel, ning isikud viibivad võistlusisolatsioonis, mille kohaselt on neil lubatud lahkuda oma elukohast või viibimiskohast, milleks on hotell, ainult treeninguks, võistlemiseks, riiki saabumiseks või riigist lahkumiseks. Nimetatud tingimuste puhul juhendatakse Terviseameti juhustest ning muu hulgas sellest, et delegatsioonide transport peatumispaika, treening- ja võistluspaika ning riiki

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/327082021001>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/321052021007>

saabumisel ja riigist lahkumisel peab olema korraldatud nii, et kokkupuudet teiste delegatsioonide ja isikutega on välditud.

Positiivse proovi andnud isik isoleeritakse kohe teistest delegatsiooni liikmetest. Isolatsiooniruumi saatmisel tagatakse, et isik teistega kokku ei puutu. Talle korraldatakse esimesel võimalusel uus testimine, et välistada valepositiivse testi tulemuse võimalus.

Kui isikule tehakse SARS-CoV-2 antigeen-RTD kiirtest ja selle tulemus on positiivne, siis suunatakse isik kohe eneseisolatsiooni. Isikule tehakse SARS-CoV-2 RT-PCR test ja korraldatakse kohtumine arstiga. Positiivse proovi andnud isiku isolatsiooniruumi saatmisel tagatakse, et isik teistega kokku ei puutu. Kui SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus on positiivne, järgneb vajaduse korral Terviseameti uus ohuhinnang kogu delegatsiooni kohta. Juhul, kui pärast esimest positiivset proovi antud SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus osutub negatiivseks, korraldatakse pärast 24 tunni möödumist kolmanda testi tegemine kooskõlas Terviseameti soovitustega.

Rahvusvahelise spordiorganisatsiooni võistluskalendrisse kantud kõrge tasemega rahvusvahelised tiitlivõistlused on käesoleva korralduse mõistes järgmised võistlused:

1. maailmameistrivõistlused, nende etapid, karikavõistlused ja kvalifikatsiooniturniiri mängud;
2. Euroopa meistrivõistlused, nende etapid, karikavõistlused ja kvalifikatsiooniturniiri mängud;
3. sportmängude klubide mängud rahvusvahelistes sarjades.

Lähikontaktuse erandit ei kohaldata Eesti meistrivõistlustele ega Eesti karikavõistlustele. Samuti ei kohaldata erandit liikumisharrastuse üritustele ega lähinaabritega hooaja jooksul ühiselt toimuvatele liigadele või võistlustele.

Delegatsiooni liikmeteks loetakse treenereid, sportlaste tugipersonali ja teisi sportlasi saatvaid isikuid, kui neile rakendatakse võistluse eel ja ajal riskide maandamise plaanis kirjeldatud meetmeid nagu sportlastele.

Samuti peavad rahvusvahelistel tiitlivõistlustel osalejatest vähemalt 50% olema väljastpoolt Eestit saabuvad sportlased või võistkonnad. 2021. aastal Eestisse rahvusvaheliste tiitlivõistlustele saanud sportlastest ja delegatsiooni liikmetest on ligikaudu 75% olnud juba vaksineeritud või COVID-19 haiguse läbi põdenud.

Kõrge tasemega rahvusvahelise tiitlivõistluse korraldaja Eestis, kes soovib rakendada oma võistlusel korraldusega loodud erandit, pöördub esmalt oma taotluse ja riskide maandamise plaaniga Kultuuriministeeriumi poole ning põhjendab, miks on selle ürituse läbiviimiseks vaja nimetatud erandit. Kui Kultuuriministeerium leiab, et erand on põhjendatud ja tegemist Eestile olulise rahvusvahelise võistlusega, esitab Kultuuriministeerium riskide maandamise plaani heaks kiitmiseks Terviseametile. Kui Terviseameti hinnangul on vaja riskide maandamise plaani muuta või täpsustada, tuleb seda korraldajal teha. Korraldajal on võimalik koostöös Terviseametiga ja Terviseameti nõustamisel riskide plaani vastavalt Terviseameti nõuannetele täpsustada ja muuta. Kultuuriministeeriumi ja Terviseameti poolt läbi vaatamise kohustuse näol on tegemist Vabariigi Valitsuse korralduse kõrvaltingimustega, mille täitmisel on õigus lähikontaktse erandit suurvõistlusel rakendada ehk lähikontaktne võib võistlusel osaleda, kui Kultuuriministeerium annab positiivse hinnangu ja Terviseamet on heaks kiitnud riskide maandamise plaani. Kui Terviseamet ei ole riskide maandamise plaani lõplikult heaks kiitnud

või Kultuuriministeerium ei ole positiivset hinnangut andnud, ei ole korraldajal õigus käesoleva korraldusega loodud erandit rakendada ehk lähikontaktsetel sportlastel ei ole õigust võistlustel osaleda. Lõpliku tagasiside kõrvaltingimuste täitmise kohta annab korraldajale Kultuuriministeerium. Võistluseid on korraldusega lubatud tingimustel võimalik pidada (käesolev muudatus ei puuduta õigust võistluste pidamiseks), kuid lähikontaktse sportlase osalemine sõltub eeltoodud kõrvaltingimuste täitmisest.

Lisaks Vabariigi Valitsuse kehtestatud COVID-19 haiguse leviku tõkestamise meetmetele järgivad kõrge tasemega rahvusvaheliste tiitlivõistluste korraldajad Eestis ka rahvusvahelise spordiorganisatsiooni spordiala spetsiifilisi riskide maandamise plaane. Need on vastu võetud spordiala ja spordivõistluste jätkusuutlikkuse ja järjepidevuse tagamiseks ning on enamasti on rangemad kui riikides kehtestatud võistluste korraldamise tingimused. Rahvusvahelise spordiorganisatsiooni reeglid tagavad üldjuhul lähikontaktide vähesuse transpordil, toitlustamisel, koosolekul ja ööbimisel ning selle, et sportlased ja võistkonnad ei puutu kokku pealtvaatajatega. Võistluste eel ja ajal on sportlastele ja võistkonna liikmetele rakendatavad viiruse leviku tõkestamise meetmed rangemad kui paljudele teiste valdkondade isikutele. Viimase aasta jooksul Eestis toimunud rahvusvaheliste tiitlivõistluste raames toimunud sportlaste ja võistkonna liikmete testimisel tuvastatud positiivsete testitulemust osakaal on olnud väga väike, mis annab kinnitust, et rahvusvaheliste spordiorganisatsioonide kinnitatud ohutusmeetmed on usaldusväärsed ning aitavad kaasa nakkuskollete vältimisele.

Erandi tegemisel on viiruse levikule minimaalne oht, sest delegatsioonid viibivad Eestis võistlusolatsioonis – hotellist pääseb delegatsioon välja ainult treeninguteks ja mängudeks kaks korda päevas. Delegatsioonidel ei ole lubatud teha ühtegi lisaõitu ning selle tagamist valvab turvaettevõte. Teiste isikutega delegatsioonid Eestis olles kokku ei puutu.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 20. septembril 2021. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.